FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura	
Codi	33305
Nom	Avaluació psicològica
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	7 - Evaluación Psicológica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
PONS CAÑAVERAS, DIANA	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics

RESUM

L'assignatura d'avaluació psicològica és una matèria obligatòria, que s'imparteix en segon curs del grau de Psicologia. Els seus 9 crèdits es distribuïxen en 6 crèdits teòric-pràctics en el primer quadrimestre i 3 crèdits teòric-pràctics en el segon.

L'avaluació psicològica es considera un procés amb unes fases predeterminades que coincideixen amb les del mètode científic. Seguint aquest procés es pretén solucionar problemes personals, institucionals i ambientals. Per aquesta raó es considera una disciplina essencialment aplicada que implica judicis valoratius en diferents moments (pre-tractament, tractament i post-tractament) i per tant implica qüestions ètiques que requereixen la seva consideració deontológica. Al llarg d'aquest procés s'utilitzen diferents mètodes, tècniques e instruments per a la recollida i contrast de la informació.

Al ser aquesta disciplina eminentment aplicada requereix dels coneixements d'altres matèries (p.e., estadística, psicometría, psicologia fisiològica) i d'altres disciplines de l'àrea de coneixement com psicologia de la personalitat, diferències individuals, psicopatología, tractaments psicològics.

Al seu torn l'avaluació psicològica també oferix coneixements fonamentals per a altres matèries que es cursaran amb posterioritat, com les Tècniques d'Entrevista i la Psicologia Clínica. Si es tenen en compte els camps professionals bàsics podem dir que l'avaluació psicològica sol respondre a moltes demandes, per exemple de Diagnòstic, Orientació, Selecció i Canvi o Tractament. D'aquesta manera, els coneixements que incorpora resulten essencials per a l'exercici professional en tots els camps de la

Psicologia

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana que els estudiants hagen adquirit les competències i coneixements bàsics de les matèries de primer curs i les que es vagin implementant en segon curs, de manera que coneguin els processos psicològics bàsics que seran part dels continguts a avaluar en aquesta assignatura. També són importants les matèries que tracten aspectes metodològics com l'estadística i la psicometría que constituïxen parts fonamentals per a comprendre els aspectes psicomètrics de l'avaluació i la validació d'instruments.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos
- Ser capaç d'establir les metes de l'actuació psicològica bàsica en diferents contextos, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats
- Ser capaç de planificar i realitzar una entrevista
- Ser capaç de descriure i mesurar variables (personalitat, intel·ligència i altres aptituds, actituds, etc.) i processos cognitius, emocionals, psicobiològics i conductuals.
- Ser capaç d'identificar diferències, problemes i necessitats
- Ser capaç de diagnosticar seguint els criteris propis de la professió
- Saber descriure i mesurar els processos d'interacció, la dinàmica dels grups i l'estructura grupal i intergrupal
- Ser capaç d'identificar problemes i necessitats grupals i intergrupals
- Saber seleccionar i administrar els instruments, productes i serveis i ser capaç d'identificar les persones i els grups interessats

- Saber planificar l'avaluació dels programes i les intervencions
- Ser capaç de mesurar i obtenir dades rellevants per a l'avaluació de les intervencions
- Saber analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Saber proporcionar retroalimentació als destinataris de forma adequada i precisa.
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

L'alumnat ha de ser capaç de:

- Definir el concepte d'avaluació psicològica
- Identificar els diferents models d'avaluació psicològica
- Utilitzar els instruments i ferramentes necessaris en l'avaluació psicològica.
- Comunicar els resultats de l'avaluació psicològica amb les garanties científiques i ètiques pròpies de la professió.
- Realitzar una entrevista.
- Realitzar una valoració conductual per mitjà d'observació de manera sistemàtica
- Administrar i avaluar per mitjà d'autoinformes.
- Manejar tècniques subjectives, projectives i objectives necessàries per a l'avaluació psicològica
- Avaluar la intel·ligència per mitjà de diferents tècniques i interpretar les dades procedents de l'avaluació
- Avaluar la personalitat per mitjà de diferents tècniques i interpretar les dades procedents de l'avaluació
- Avaluar aspectes neuropsicològics i de processament cognitiu
- Adaptar l'avaluació psicològica als diferents àmbits d'aplicació.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. FONAMENTS DE L'AVALUACIÓ PSICOLÒGICA

Tema 1.- Història general de l'avaluació psicològica.
Introducció. Antecedents. Constitució. Desenvolupament.
Tema 2.- Concepte i models d´avaluació psicològica.
Introducció. Concepte. Termes afins. Models en avaluació psicològica
Tema 3.- El procés de lavaluació psicológica.

Introducció. El process en funció dels seus fins. Consideracions en relació al process davaluació.
Tema 4.- La comunicació de resultats.
Introducció. Característicasde los informes. Organització. Tipus dinformes.
Tema 5.- Les garanties científiques i ètiques.
Introducció. Puntuacions utilitzades. Criteris de calitat de lavaluació psicológica.
En esta unitat temàtica sadministra, e interpreta el següent instrument: ISRA
El material audiovisual utilizado es el producido para las prácticas de Evaluación Psicológica por la UNED: El proceso de evaluación psicológica.

2. PROCEDIMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

Tema 6.- L'entrevista.
Introducció. Concepte. Objectius de lentrevista. Curs de l'entrevista. Habilitats del entrevistador. Calitat de linformació.
Tema 7.- L'observació.
Introducció. Unitats de análisis i tècniques de registre. El mostreig. Questions de calitat de lobservació.
Tema 8.- Els autoinformes.
Introducció. Variables evaluades. Condicions. Principals tipus. Questions de calitat dels autoinformes.
Tema 9.- Les tècniques subjectives.
Introducció. Diferencial semàntic. El test de constructes personals.
Tema 10.- Les tècniques proyectives.
Introducció. Característiques i tipus de tècnicas projectives.
Tema 11.- Les tècniques objectives.
Introducció. Característiques i tipus de tècnicas objetives. Introducció a lavaluación psicofisiológica.
Material audiovisual utilitzat: La Técnica de Rejilla de Guillem Feixas.

3. ELS CONTINGUTS DE L'AVALUACIÓ PSICOLÒGICA

Tema 12.-Avaluació de la personalitat.
Introducció. Avaluación de característiques de personalitat. Avaluació de las característiques psicopatológiques. Avaluació de la motivació.
Tema 13.-L'avaluació de la intel·ligència.
Introducció. Perspectiva Binet, Terman, Wechsler. Perspectives factorialistes. Altres perspectives.
Tema 14.- Avaluació neuropsicològica.
Introducció. Indicadores de dany cerebral en tècniques generals. Avaluació Psiconeurològica amb tècniques específiques. Bateries de exploració psiconeurològica.
Tema 15.- Àmbits daplicació de làvaluació psicológica.
Introducció. Psicologia clínica i de la salut. Psicologia organizacional. Serveis socials. Altres ámbits.

En esta unitat temàtica sadministren, interpreten els següents instruments: WAIS IV, Matrices Progresivas de Raven (escala general), MMPI-2-RF/MCMI-III, 16 PF-5, BDI II.
El material audiovisual utilitzat es el produït per a las pràctiques dAvaluación Psicològica per la UNED: Escala de inteligencia Wechsler para niños (WISC-R), Escalas Mc Carthy de aptitudes y psicomotricidad para niños (MSCA), Escalas Bayley de desarrollo infantil y Diagnóstico neuropsicológico de Luria-Christensen.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	90,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
TOTAL	**225,00**	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos), (3) Administración, corrección, interpretación y elaboración del informe del diferentes instrumentos de evaluación (4) Tutories grupals programades, (5) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (6) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

Participació activa en les activitats de classe i motivació per la qualitat dels resultats de l'aprenentatge (15% de la qualificació final, no recuperable).

Aquestes activitats es duran a terme en les sessions i estan adreçades a posar en pràctica els coneixements teòrics i comprovar si s'han assolit els resultats d'aprenentatge (realitzar una entrevista, dur a terme una observació, administrar, corregir i realitzar informes de diferents instruments, seguir les fases del procés d'avaluació en un cas proposat, entre altres). Les tasques es revisaran i puntuaran a classe de diverses maneres: autoavaluació, avaluació a través de parelles, correcció-discussió en el si del grup i avaluació per part del professorat.

Presentació oral i escrita de treballs realitzats en grup sobre temes vinculats amb el programa (15% de la qualificació final, no recuperable).

Es realitzarà un treball en grup entre 3 i 4 persones, que s'exposarà en horari de classe i sobre el qual els companys faran preguntes. El tema del treball es decideix junt amb el profesorat i el seu contingut ha d'estar vinculat al programa del curs, per exemple, casos clínics, resolució de problemes o maneig de proves diagnòstiques. El material també s'ha de lliurar per escrit, així com el suport audiovisual que s'haja fet servir durant l'exposició. Es valorarà la qualitat del contingut, l'esforç, la coherència, l'estructura, l'originalitat, la relació amb la pràctica, la claredat expositiva, l'adequació bibliogràfica, la qualitat de les respostes i el coneixement mostrat, i també la qualitat del suport audiovisual.

Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant prova escrita (70% de la qualificació final, recuperable).
En la data que indique la Facultat es realitzarà un examen parcial eliminatori que pot constar de preguntes objectives d'alternatives i preguntes breus.
En la data de les convocatòries oficials aquells alumnes que hagen aprovat el primer parcial es podran presentar només al contingut del segon parcial, que aportarà el 50% de la nota final.
La nota final en aquest apartat serà la mitjana de les notes d'ambdós parcials (sempre que en tots dos s'haja obtingut una nota igual o superior a 3,5 en una escala de 0-7).
Aquells alumnes que suspenguen el primer parcial hauran de presentar-se en ambdues convocatòries a un examen final, que podrà constar de preguntes objectives d'alternatives i preguntes breus, i que comprendrà tot el contingut de la matèria.

REQUISITS MÍNIMS:

Per a superar l'assignatura, és necessari aconseguir un domini mínim del 50% en l'examen de valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves escrites (una nota igual o superior a 3,5 en una escala de 0-7).

Respecte a la possibilitat que l'estudiant/a sol·licite un avançament de la convocatòria, tal com estableix la normativa vigent, l'avaluació consistirà en la realització obligatòria d'un examen de coneixements teoricopràctics (que suposa el 85% de la nota final) i d'un informe final i, si s'escau, una exposició que ha de versar sobre el contingut concret de l'assignatura que determine el professor o la professora en qüestió.

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació suposa la impossibilitat de superar l'assignatura i se sotmetrà seguidament als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure d'un estudiant abstenir-se d'utilitzar o cooperar en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat. En horari de tutoria, el professor o la professora podrà requerir entrevistes individuals o en grup a fi de verificar el grau de participació i èxit en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. El fet de no acceptar aquesta verificació suposa no superar la tasca o activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació de l'assignatura quedarà sotmesa a allò que es disposa en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017). http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

D'acord amb aquesta, es concreta en escala numèrica de 0 a 10, amb expressió d'un decimal, a la qual s'afig qualificació qualitativa segons s'indica a continuació:

- 0 ≤ Suspés < 5

- 5 ≤ Aprovat < 7

- 7 ≤ Notable < 9

- 9 ≤ Excel.lent ≤ 10

Només se sumaran els diferents apartats considerats en l'avaluació quan se superen els requisits mínims establerts per a cadascun, en cas que, efectivament, s'hagen establert.

En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda en primera convocatoria, d'acord amb les següents regles:

- SUSPENS:

o Si, havent cobert els apartats d'avaluació, ja siguen recuperables o no, la suma no arriba a 5.

o Si no s'arriba al mínim establert en un apartat d'avaluació marcat com a requisit per a superar l'assignatura. Es farà constar la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat suspès.

- NO PRESENTAT:

o Si no consten qualificacions per a cap apartat d'avaluació.

o Si es manca de qualificació en un o varis dels apartats recuperables i la resta haguera sigut superat.

En segona convocatòria, es procedirà d'acord amb les següents regles:

- NO PRESENTAT:

o Si no consten qualificacions per a cap apartat d'avaluació.

- SUSPENS:

o Possibilitat 1 (No s'han fixat requisits mínims en cap apartat). Quan la suma dels diferents apartats ponderats no arribe a un mínim de 5, es farà constar aquesta suma.

o Possibilitat 2 (Hi ha mínims fixats en algun o en tots els apartats d'avaluació). Quan no s'haja aconseguit el mínim per a aprovar en algun dels apartats que haguera estat fixat com a requisit imprescindible per a superar l'assignatura, es farà constar la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat suspès. Si n'hi haguera més d'un, es farà constar el de nota més alta.

La impugnació de la qualificació obtinguda quedarà sotmesa a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017). http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Díaz, A. (2016). Psychological Assessment. Valencia: Tirant Lo Blanch
- Fernández-Ballesteros, R. (1998). Introducción a la evaluación psicológica I y II. Madrid: Pirámide.
- Fernández-Ballesteros, R. (2011). Evaluación psicológica: concepto, métodos y estudio de casos. Madrid: Pirámide.
- Forns, M., Abad, J., Amador, J. A., Kirchner, M. y Roig, F. (2002). Avaluació psicológica. Barcelona:UOC
- Groth-Marnat, G. (2009). Handbook of Psychological Assessment (5th Edition). NewYork: Wiley.
- Moreno, C. (2005). Evaluación Psicológica. Concepto, proceso y aplicación en las áreas del desarrollo y de la inteligencia. Madrid: Sanz y Torres.
- Fuentes, I., Pons, D., Montoya, I., Díaz, A. y Atienza, F.L. (Coord.)(2018). Cuaderno de actividades de evaluación psicológica. Valencia: Tirant lo blanch.

Complementàries

- Anastasi, A. y Urbina, S. (1998). Tests Psicológicos. Mexico: Prentice-Hall
- Caballo,V.E. (Dir.) (2006). Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Trastornos de la edad adulta e informes psicológicos. Madrid: Pirámide
- Comier, W.H. y Comier, L.S. (1994) Estrategias de entrevistas para terapeutas. Bilbao: DDB.
Fernández-Ballesteros, R. (1994). Evaluación conductual hoy. Un enfoque para el cambio en psicología clínica y de la salud. Madrid: Pirámide.
- Fernández-Ballesteros, R. (1994). Evaluación conductual hoy. Un enfoque para el cambio en psicología clínica y de la salud. Madrid: Pirámide.
- Lichtenberger, O. (2009). Claves para la elaboración de informes de evaluación. Madrid: TEA Ediciones.
- Márquez, M.O., Vizcarro, C. y Zamarrón. M.D. (2010). Buenas prácticas y competencias en Evaluación Psicológica. Madrid: Pirámide.
- Muñoz, M., Roa, A., Pérez, E., Santos-Olmo, A. y De Vicente, A. (2002). Instrumentos de evaluación en salud mental. Madrid: Pirámide.
- Muñoz, M. (2012). Manual práctico de evaluación en psicológica clínica. Madrid: Síntesis.
- Pelechano, V. (1988). Del psicodiagnóstico clásico al análisis ecopsicológico, Vols. I, II. Valencia: Alfaplus
- Goldstein, G. & Hersen, M. (2000). Handbook of Psychological Assessment. Oxford:Elsevier

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTENIDOS

En el caso de Evaluación Psicológica, en el momento del confinamiento se había impartido más del 80% de las sesiones presenciales programadas.

Se mantienen todos los contenidos inicialmente programados en la guía docente. Las clases presenciales se han sustituido por otras metodologías que han permitido trabajar los temas que faltaban por impartir.

La práctica de administración del WAIS-IV se ha eliminado, pero se ha conservado la corrección e interpretación del mismo.

2. VOLUMEN DE TRABAJO Y PLANIFICACIÓN TEMPORAL DE LA DOCENCIA

Se mantiene el peso de las distintas actividades que suman las horas de dedicación en créditos ECTS marcadas en la guía docente original.

Respecto a las CLASES TEÓRICO-PRÁCTICAS, el 80% se había realizado de forma presencial antes de la fecha del confinamiento. Para el 20% restante, se han utilizado distintos métodos (videoconferencias BBC síncronas y asíncronas, PPT locutados, materiales subidos al aula virtual y foros dedicados a trabajar dichos materiales y otros especificados en el apartado de metodología) que han permitido mantener las sesiones teórico-prácticas de manera no presencial.

La planificación temporal de la docencia se ha mantenido en los días programados y además se ha estimulado la participación de los alumnos entre sesiones (vía mail y foros del aula virtual) para responder a cualquier duda que pudiera aparecer tanto respecto al contenido como a los métodos de trabajo.

3. METODOLOGÍA DOCENTE

Subida de material al aula virtual para el seguimiento de las clases teórico–prácticas.

Propuesta de actividades por aula virtual y subida material o accesos a páginas especializadas (universiTEA) u otros recursos fácilmente accesibles, que permitieran realizar las actividades propuestas.

Videoconferencia síncrona BBC

Videoconferencia asíncrona BBC

Presentaciones locutadas

Debates fórum del aula virtual

Soluciones de las actividades propuestas y comentarios a las tareas realizadas

Tutorías mediante videoconferencia

Forum del aula virtual para seguimiento de las sesiones y tutorías

Correo electrónico @alumni para tutorías y seguimiento de cómo discurre la docencia.

4. EVALUACIÓN

Valoración de contenidos teóricos y prácticos mediante pruebas orales, escritas o de desempeño de destrezas.

35% Correspondiente a los temas examinados en el primer parcial (se conserva nota y porcentaje) Recuperable a través de prueba oral en primera y segunda convocatoria. Requisito mínimo de 4 sobre 10 para sumar al resto de evidencias.

Se permite que las personas que lo deseen se presente para subir nota, aunque ya tenga aprobado el primer parcial; en estos casos, la nota que quedará registrada será la del examen oral, aunque sea inferior a la obtenida en el primer parcial.

Presentación oral o escrita de informes, trabajos individuales o en grupo, casos clínicos, resolución de problema y manejo de pruebas diagnósticas.

15% trabajo grupal con exposición (conserva nota y porcentaje) (No recuperable)

15% informe correspondiente a temas no contemplados en el primer parcial donde se presentará un caso y se realizarán preguntas al respecto. Fecha tope de entrega el día de examen (Recuperable).

Participación activa en las actividades de clase, seminarios y talleres y motivación por la calidad de los resultados del aprendizaje.

15% actividades de clase realizadas antes del confinamiento (no recuperable).

20% actividades de clase realizadas después del confinamiento (recuperable).

MATRICULA DE HONOR. En caso de que haya empate en la nota final y se supere el número de MH posibles en el grupo, se realizará una prueba oral por videoconferencia.

NOTA IMPORTANTE:

En todos los casos, el profesorado podrá requerir entrevistas individuales o en pequeño grupo mediante videoconferencia para verificar el grado de participación y la consecución de los objetivos que se persigan en cualquier tarea desarrollada. Declinar esta verificación por parte del estudiante supondrá no superar la tarea/actividad en cuestión.

El profesorado usará los sistemas de detección de plagios contratados por la UV en las evidencias de evaluación. La “copia” manifiesta de cualquier prueba, tarea, actividad o informe, ya sea individual o grupal, que sirva a efectos de evaluación en la asignatura, imposibilitará superar la asignatura.

5. BIBLIOGRAFÍA

Para la parte del temario que se ha impartido después de la fecha del confinamiento, se ha asegurado que todo el material necesario para el seguimiento de la asignatura estuviera disponible de forma no presencial.

Se ha confeccionado material propio, se han locutado presentaciones, se ha habilitado el acceso a universiTEA, se han indicado páginas web abiertas interesantes para la materia y se han proporcionado enlaces a material audiovisual, entre otros recursos.